

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně **S. Š.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Plzeňského kraje**, se sídlem Plzeň, Škroupova 18, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 3. 2007, č. j. 17 Ca 24/2006 – 46,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 3. 2007, č. j. 17 Ca 24/2006 – 46 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalovaný v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Plzni, jímž byla zrušena rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 4. 2006, č.j. SVZ/4775/06 a jemu předcházející rozhodnutí Úřadu práce Plzeň-jih ze dne 2. 3. 2006, č.j. 172/6/PJC/2. Prvoinstančním správním rozhodnutím byla žalobkyni zamítnuta žádost o dávku státní sociální podpory rodičovský příspěvek ode dne 16. 1. 2006 s odůvodněním, že žalobkyně po celý kalendářní měsíc leden 2006 pobírala peněžitou pomoc v mateřství. Žalovaný podané odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Krajský soud dospěl k závěru, že souběh obou dávek (peněžitá pomoci v mateřství a rodičovského příspěvku) je možný. Pokud by jej zákonodárce mínil jednoznačně vyloučit, nepochybně by tak podle soudu učinil takovým způsobem, aby nebylo možno příslušné ustanovení konkrétního zákona vykládat několika způsoby. Z ustanovení § 30 odst. 1 a zejména § 30 odst. 2 písm. a) zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „ZSSP“), však nic takového nevyplývá a v rozporu s tím není ani obsah ustanovení § 30 odst. 6 téhož zákona. Jelikož se dcera žalobkyně narodila 16. 1. 2006, jsou dle názoru

krajského soudu splněny podmínky dané ustanovením § 30 odst. 2 písm. a) ZSSP a z toho důvodu mělo být žalobkyni vyhověno.

Podle krajského soudu pak nelze připustit, aby nárok na dávku upravenou zákonem byl vázán na stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“), které není zákonnou normou. Pokud ministerstvo ve svém stanovisku ze dne 17. 2. 2006 nařiká komplikovanost výkladu ustanovení upravujícího podmínky nároku na rodičovský příspěvek (především v důsledku postupné změny podmínek v souběhu nároku na tuto dávku s příjmem z výdělečné činnosti), nic podle krajského soudu ministerstvu nebránilo, aby samo iniciovalo změnu příslušných ustanovení zákona. Místo toho pouze změnilo své stanovisko tak, že souběh peněžité pomoci a rodičovského příspěvku v měsíci, kdy se dítě narodilo, napříště vyloučilo. Z informace č. 2/2006 MPSV ze dne 17. 2. 2000 založené ve správním spisu pak nelze zjistit, jaké důvody ministerstvo k této změně výkladu vedly. Soud proto napadené rozhodnutí, jakož i jemu předcházející rozhodnutí Úřadu práce Plzeň-jih zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Rozsudek Krajského soudu v Plzni napadl žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodu vymezeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), tj. pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Názor krajského soudu je podle něj v rozporu s příslušnými ustanoveními zákona o státní sociální podpoře. Podle § 30 odst. 6 ZSSP rodičovský příspěvek rodiči nenáleží, není-li dále stanoveno jinak, jestliže v rodině jeden z rodičů má z dávek nemocenského pojištění nárok po celý kalendářní měsíc na peněžitou pomoc v mateřství, peněžitou pomoc nebo nemocenské poskytované v souvislosti s porodem, a to v době ode dne narození dítěte. Toto ustanovení řeší případy, kdy s ohledem na úpravu zákoníku práce jsou matka i otec oprávněni čerpat mateřskou a rodičovskou dovolenou současně. V důsledku toho by mohlo docházet k souběžnému poskytování peněžité pomoci v mateřství matce a rodičovského příspěvku otci dítěte. Tím by byl podle stěžovatele porušen jeden z hlavních principů státní sociální podpory, tj. že v rodině má přednost poskytování dávek nemocenského pojištění před státními dávkami poskytovanými ze stejného důvodu a dále, že rodině nelze poskytnout více stejných nebo obdobných dávek sloužících ke stejnému účelu.

Souběh obou dávek zákon připouští pouze ve dvou případech. Jednak tehdy, je-li peněžitá pomoc v mateřství nižší než rodičovský příspěvek, jednak tehdy, trvá-li nárok na peněžitou pomoc v mateřství jen po část měsíce (§ 32 odst. 2 ZSSP).

Krajský soud se pak podle stěžovatele vůbec nezabýval skutečností, že žalobkyně měla v měsíci, v němž se jí narodila dcera Sára, nárok po celý tento kalendářní měsíc na peněžitou pomoc v mateřství. Dle názoru stěžovatele tedy splnila žalobkyně podmínky nároku na rodičovský příspěvek dle § 30 odst. 1 a 2 ZSSP, neboť osobně celodenně a řádně pečovala o S. Š., nar. X. Potvrzením Úřadu práce Plzeň-jih ze dne 16. 12. 2005 však bylo doloženo, že žalobkyně pobírá od 15. 11. 2005 peněžitou pomoc v mateřství, jejíž denní dávka činí 263 Kč. V měsíci lednu, tj. v měsíci, kdy se narodila dcera S., měla tedy žalobkyně nárok po celý kalendářní měsíc na peněžitou pomoc v mateřství. Nárok na rodičovský příspěvek by jí tak podle § 32 odst. 2 ZSSP náležel pouze za předpokladu, kdyby výše peněžité pomoci byla nižší než výše rodičovského příspěvku. Výše rodičovského příspěvku by pak činila rozdíl mezi tímto příspěvkem a peněžitou pomocí v mateřství. Vzhledem k tomu, že žalobkyně měla nárok na peněžitou pomoc za měsíc leden 2006 ve výši 8153 Kč a výše rodičovského příspěvku činila 3696 Kč, nebyla uvedená podmínka splněna. Stěžovatel

se proto domnívá, že žalobkyni rodičovský příspěvek podle zákona o státní sociální podpoře nenáleží. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Jelikož předmětem posouzení byla pouze právní otázka výkladu dotčených ustanovení zákona o státní sociální podpoře a o skutkovém základu věci není sporu, vycházel Nejvyšší správní soud ze stavu, tak jak byl zjištěn v řízení před krajským soudem. O věci uvažil Nejvyšší správní soud takto:

Podle § 30 odst. 6 ZSSP rodičovský příspěvek rodiči nenáleží, není-li dále stanoveno jinak, jestliže v rodině jeden z rodičů má z dávek nemocenského pojištění nárok po celý kalendářní měsíc na peněžitou pomoc v mateřství, peněžitou pomoc nebo nemocenské poskytované v souvislosti s porodem, a to v době ode dne narození dítěte.

Podle § 32 odst. 2 ZSSP jestliže rodič pobírající rodičovský příspěvek v době, kdy pečuje o dítě zakládající nárok na rodičovský příspěvek, má po celý kalendářní měsíc z dávek nemocenského pojištění nárok na peněžitou pomoc v mateřství, peněžitou pomoc nebo nemocenské poskytované v souvislosti s porodem, jejichž výše je nižší než výše rodičovského příspěvku, náleží rodičovský příspěvek ve výši rozdílu mezi tímto příspěvkem a uvedenými dávkami. Má-li rodič pobírající rodičovský příspěvek v době, kdy pečuje o dítě zakládající nárok na rodičovský příspěvek, nárok na dávky nemocenského pojištění uvedené v předchozí větě jen po část kalendářního měsíce, náleží rodičovský příspěvek ve výši podle odstavce 1.

Nejvyšší správní soud nesdílí názor krajského soudu, že by citovaná právní úprava skýtala možnost vícero výkladů. Naopak plně přisvědčuje žalovanému, že souběh obou předmětných dávek zákon principiálně vylučuje (§ 30 odst. 6 ZSSP), výjimky pak stanoví pouze dvě, jednak pro případ, že peněžitá pomoc by náležela v nižší výměře než rodičovský příspěvek, jednak tehdy, trvá-li nárok na peněžitou pomoc pouze po část kalendářního měsíce (§ 32 odst. 2 ZSSP). Ani o jeden z těchto případů se však v projednávané věci nejedná a názor žalovaného, podle něhož žalobkyně nárok na rodičovský příspěvek neměla, je tudíž zcela správný. Přisvědčit je třeba rovněž argumentaci stěžovatele o přednosti poskytování dávek nemocenského pojištění před státními dávkami poskytovanými ze stejného důvodu, jakož i o nemožnosti poskytování více stejných nebo obdobných dávek sloužících ke stejnému účelu.

Pokud tedy ministerstvo vykládalo právní úpravu do 15. 2. 2006 opačně, lze k tomu pouze uvést, že se jednalo o interpretaci chybnou, která ovšem (jak bylo v průběhu řízení před soudem opakovaně správně namítáno) nebyla jakkoli právně závazná. K ministerstvem namítané komplikovanosti výkladu v důsledku změn úpravy souběhu nároku na rodičovský příspěvek s výdělečnou činností je nakonec nutno podotknout, že se jedná o právní otázku s projednávaným případem nijak nesouvisející, ke které se Nejvyšší správní soud vyjádřil mimo jiné ve svém rozsudku ze dne 29. 12. 2006, č. j. 4 Ads 41/2006 - 64, publ. pod č. 1130/2007 Sb. NSS.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že napadený rozsudek trpí vadou podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a proto jej podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Plzni k dalšímu řízení. V něm je soud dle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán

právním názorem výše uvedeným. V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 29. listopadu 2007

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

